

Sensibilitat química múltiple

Un diagnòstic difícil

Carles Lucas

Cap del Servei

Sant Pere Claver – Fundació

La sensibilitat química múltiple és una malaltia poc coneguda, sovint incapacitant, que fins al moment no disposa de proves diagnòstiques que la confirmin. Tampoc té un tractament adequat, a banda de la separació del pacient de les substàncies químiques, aspecte difícil d'aconseguir.

La sensibilitat química múltiple (SQM) és una síndrome d relativament poc temps, que es troba dins del ventall de malalties incapacitants i alhora difícils de diagnosticar i de tractar. La SQM afecta diferents parts del cos a causa de molts productes que ens envolten. La patologia pertany al grup de malalties ambientals o malalties per sensibilitat neurològica central.

Sempre hi ha hagut persones a qui determinades olors els desagradaven forçadament i els feien sortir o apartar-se del seu origen. Sense anar més lluny, a moltes persones costava resistir el fum del tabac en un lloc tancat i responien que sí a la pregunta "la premsa molesta que fumi?". Tothom té coneguts que tenen problemes, en principi lleus, amb irritants ambientals. Però en alguns casos es desenvolupa una autèntica malaltia que impedeix a la persona dur una vida amb qualitat.

El principal problema que tenen malalties com la fibromiàlgia, la fatiga crònica o la síndrome de fatiga crònica és la manca de proves diagnòstiques objectives que puguin confirmar la sospita. Com que aquests problemes poden reportar una incapacitat sempre es mirer l'opinió més gran, abans de considerar a la persona un autèntic malalt.

Patir la incomprensió de la societat també representa un símptoma que s'afegeix a les molèsties provocades per la gran quantitat de productes químics que ens envolten. Tot això representa un afegit de caire a un ventall de manifestacions orgàniques d'aquesta malaltia, encara poc coneguda.

Generalment hi ha una exposició inicial a un producte, amb una concentració molt alta, i això ens pot fer menys tolerants. Una concentració molt més baixa provocarà la reacció a diferents parts del cos, que poden anar des de les vies respiratòries, la pell, les articulacions o la musculatura, al sistema nerviós. Poc a poc i amb el pas del temps, apareixen altres substàncies que també afectaran a la persona fins arribar a mínimes olors que el pacient no pot resistir. En algunes ocasions hi ha símptomes psicològics associats a la hipersensibilitat química, però en altres casos una infecció o un trauma físic poden participar dels símptomes. Actualment també es considera que l'exposició repetida a un tòxic tot i que sigui a dosis baixes, pot desencadenar el quadre clínic.

Evitar els irritants químics no és fàcil en una societat industrialitzada com la nostra i pot resultar gairebé impossible evitar determinades activitats laborals amb el que això pot representar. A tot això s'hi afegeix que fins fa molt poc no era un problema reconegut. A la versió 10 de la classificació internacional de malalties de l'Organització Mundial de la Salut no hi consta.

Actualment el diagnòstic es basa en sis criteris:

1. Els símptomes son reproduïbles amb l'exposició química repetida
2. És un problema crònic
3. Nivells baixos d'exposició provoquen símptomes
4. Els símptomes milloren al retirar l'element irritant
5. Hi ha resposta amb substàncies diferents
6. Els símptomes afecten a diferents òrgans del cos

Moltes teories han intentat demostrar la causa essencial d'aquesta sensibilitat, per mecanismes immunològics, inflamatoris, neurològics, psicològics, però cap ha aconseguit el seu propòsit i aquest desconeixement de la causa dificulta molt el tractament. Actualment evitar el contacte amb els irritants sembla l'única opció. En ocasions es recomana un medicament nasal (cromoglicat disòdic) però la seva efectivitat és minsa. El suport psicològic és imprescindible gairebé sempre. Darrerament es comencen a crear en determinats centres hospitalaris unitats específiques per tractar aquestes malalties, i això representa una petita llum per als afectats. És un principi, però fa pocs anys no teníem ni això.

*"El principi
problema de la
és la manca de
diagnòstic
objectives"*

En l'aspecte preventiu caldria recomanar evitar les substàncies químiques i caminar cap a una societat més saludable i en general, tot i que fins ara les actuacions dels governs caminen molt lluny d'aquesta fita. Saber que aquest és el ca l'inici.

Llegeix més articles a **"la càpsula"**

Visita la web de **Sant Pere Claver - Fundació Sanitària**

C. Vila i Vilà, 16 08004 Barcelona | Tel. 93 442 39 03 | info@spcsalut.org | www.spcsalut.org